

Fokprogramma Swifter Schaap

Doel	De verbetering van het ras.
Eigenschappen van het ras	<p>De RASSENSTANDAARD van de SWIFTER gaat uit van volgende eigenschappen:</p> <p>KOP</p> <ul style="list-style-type: none">• De kop is goed gevormd met een goede verhouding, voldoende sprekend en goed gestelde oren. De relatief slanke oren zijn behaard, een aantal kleine zwarte vlekken is toegelaten. Vanuit profiel ziet men een recht neusbeen (ramsneus is toegestaan bij de Franse Swifter) en in front valt de brede zwarte neus op. Varkensbek of snoeksbek zijn niet toegelaten. <p>ONTWIKKELING</p> <ul style="list-style-type: none">• De Swifter is een middelzwaar tot zwaar schaap. De verhouding schofthoogte, lengte en vooral de borstdiepte en breedte zijn belangrijk.• In het fokdoel wordt de gewenste evolutie van de schofthoogte, de borstdiepte, de lengte en het gewicht weergegeven. <p>BESPIERING</p> <ul style="list-style-type: none">• Het lichaam is in zijn geheel best bespied, van de hals over de rug naar de extra gevulde lendenen en dijen. Een uitspringende bespierung aan de zijkant van de dijen is gewenst. De achterhand is breed en goed gevuld. Kenmerkend is de typische vetarme vleesstructuur. <p>EVENREDIGHEID</p> <ul style="list-style-type: none">• In bovenaanzicht is het lichaam balkvormig met een gepaste breedte. De ruglijn is horizontaal tot licht gespannen. Het dier vertoont front en upstanding waarbij belangrijk is dat het borstbeen voldoende naar voren doorloopt en de borst een gepaste breedte heeft. In profiel is de hals, met passende lengte, correct geplaatst in het verlengde van het lichaam. Een hangende kop en korte nek zijn niet gewenst. De voorhand, middenhand en achterhand vormen één geheel waarbij de lengte van de middenhand zeer belangrijk is (verhouding 1-1,5-1). Het kruis is lang en de fijne staart is voldoende hoog ingeplant en eerder kort.

TYPE

- Het type of de rasuitstraling is quasi gelijklopend met de evenredigheid van het dier gekoppeld aan de expressie in de kop. De wisselwerking tussen deze beide geeft gestalte aan het type. Het type is met andere woorden gebaseerd op de manier waarop het schaap zijn vleeskwaliteiten en luxe in de lichaamsbouw (kop, bespiering en belijning) met elegantie weet te etaleren voor de waarnemer.

BEENWERK

- Het beenwerk is droog en krachtig. De stand en het gebruik moeten correct zijn (niet Vlaams (toontredend), Frans, stijl, sabelbenig, week gekoot, hol of bol voorbeen ...). De hoeven zijn bij voorkeur zwart.

VACHT

- Het lichaam is bedekt met een fijne en aaneengesloten vacht (wolverlies is ongewenst). De kop en de benen zijn onbewold maar voorzien van een fijne beharing. Grote zwarte vlekken in de vacht of op onbewolde lichaamsdelen zijn niet toegelaten.

Addendum bij de RASSTANDAARD van de WITTE SWIFTER

De Witte Swifter onderscheidt zich van de andere kleurvarianten door de egaal witte kleur over het gehele lichaam. Die kleur wordt veroorzaakt door een dominant allel A^{wh} op het agouti-locus dat dus zowel in homozygote (A^{wh}/A^{wh}) als in heterozygote (A^{wh}/A^x of A^{wh}/a) toestand aanleiding geeft tot een totaal witte Swifter. Dit dominante allel verhindert de afzetting van eumelanina (de kleurstof die haren zwart kleurt) in alle haar- en wolvezels. Wanneer dit allel in combinatie met één van de andere bij de Swifter gekende allelen voorkomt, domineert het alle andere allelen en alle dragers van het allel A^{wh} zijn dus totaal wit.

Volgende genotypes (de genetische basis) geven gestalte aan het fenotype (verschijningsvorm – dus wat je ziet) van de Witte Swifter: A^{wh}/A^{wh} , A^{wh}/A^{bl} , A^{wh}/A^{rb} en A^{wh}/a

VACHT:

- 100% witte wolvezels

KOP:

- 100% witte haren (ook op de andere niet bewolde lichaamsdelen)

Bij de witte Swifter zijn vos en grimmel ongewenst.

Addendum bij de RASSTANDAARD van de BLAUWE SWIFTER

De Blauwe Swifter onderscheidt zich vooral in de kleur van de vacht en de koptekening van de Witte, Dassenkop en Zwarte kleurvarianten. De blauwe kleur wordt veroorzaakt door de aanwezigheid van het allel A^{bl} op het agouti-locus.

Het allel is co-dominant met het allel A^{tb} dat verantwoordelijk is voor de dassenkopaftekening. Dit betekent dat wanneer beide allelen samen aanwezig zijn, het schaap kenmerken van beide aftekeningen vertoont. Gezien de kleuraftekening van de Dassenkop Swifter meest in het oog springt, wordt deze mengvorm opgenomen in de klasse van de Dassenkop Swifters.

Enkel de genotypes A^{bl}/A^{bl} en A^{bl}/a geven aanleiding tot het fenotype Blauwe Swifter zoals hier beschreven.

VACHT:

- De Blauwe Swifter kent wat de vacht betreft verschillende kleurvarianten zowel met betrekking tot de aftekening als tot de mate van vermenging van witte en blauwe wolvezels. Deze vermenging leidt tot diverse gradaties in de blauwe grondkleur.
- In de puntenbalk wordt aan deze gradaties van licht naar donker een cijfer toegekend gaande van 0 t/m 4 waarbij 3 de meest gewenste kleurvorm is. De kleur kan variëren van licht grijs tot bijna zwart.

KOPTEKENING:

- Karakteristiek en dus gewenst is het zogenaamde halster: een H-vormige aftekening van witte haren op de kop rond de neus. Hierin is variatie mogelijk. Zo zijn er dieren met een donkere kop met witte oogvlekken tot dieren met veel wit en een klein gebied met zwarte haren.
- In de puntenbalk wordt aan deze gradaties van licht naar donker een cijfer toegekend, gaande van 0 t/m 4 waarbij 3 de meest gewenste kleurvorm is.
- Op de oorranden zitten witte haren evenals op de voorbenen.

Addendum bij de RASSENSTANDAARD van de DASSENKOP SWIFTER

De Dassenkop Swifter onderscheidt zich vooral in het kleurpatroon van de vacht en de koptekening van de Witte, Blauwe en Zwarte kleurvarianten. De dassenkop aftekening wordt veroorzaakt door de aanwezigheid van het allel A^{rb} op het agouti-locus.

Het allel is co-dominant met het allel A^{bl} dat verantwoordelijk is voor de blauwe kleur en aftekening van de Blauwe Swifter. Dit betekent dat wanneer beide allelen samen aanwezig zijn, het schaap kenmerken van beide aftekeningen vertoont. Deze mengvorm wordt opgenomen in de klasse van de Dassenkop Swifters.

Enkel de genotypes A^{rb}/A^{rb} , A^{rb}/A^{bl} en A^{rb}/a geven aanleiding tot het fenotype Dassenkop Swifter.

VACHT:

- Het lichaam van de Dassenkop is hoofdzakelijk donker tot zwart gekleurd.
- De buik is licht gekleurd evenals de spiegel.
- De aftekening van de spiegel is bij voorkeur scherp afgetekend.
- De poten zijn hoofdzakelijk gemskleurig met een laterale donker gekleurde aflopende streep aan de buitenzijde.
- De staart is aan de buitenzijde donker en aan de binnenzijde licht gekleurd.

KOPTEKENING:

- Karakteristiek en noodzakelijk is de donkere kop met in de lengterichting mediaal van de ogen witte strepen, een witte kin en witte strepen op de kaaktakken.. De lengte van deze vlekken kan variëren

- De witte kin kan van de onderlip via de keel doorlopen tot op de borst.
- De oren zijn aan de buitenzijde donker gekleurd. De binnenkanten van de oren hebben dezelfde kleur als de buik, de onderkaak en de vlekken.

Addendum bij de RASSENSTANDAARD VAN DE ZWARTE SWIFTER

De Zwarte Swifter onderscheidt zich van de andere kleurvarianten door de egaal zwarte kleur over het gehele lichaam. Die kleur wordt veroorzaakt door een recessief allel 'a' op het agouti-locus dat dus enkel in homozygote toestand (a/a: het schaap kreeg het allel zowel van vader als moeder) aanleiding geeft tot een totaal zwarte Swifter. Dit recessief allel maakt het mogelijk dat eumelanine (de kleurstof die haren zwart kleurt) in alle haar- en wolvezels wordt afgezet. Wanneer dit allel in combinatie met één van de andere bij de Swifter gekende allelen voorkomt, wordt het gedomineerd

door dit andere allel (de mogelijkheden bij de Swifter zijn a/A^{wh}: fenotypisch Witte Swifter, a/A^b: fenotypisch Blauwe Swifter, a/A^{rb}: fenotypisch Dassenkop Swifter) dat dan bepalend is voor de fenotypische klasse waarin het dier opgenomen wordt. Een schaap met een heterozygote allelencombinatie op het agouti-locus is dus nooit recessief zwart.

Het genotype van de Zwarte Swifter is dus altijd a/a.

VACHT:

- 100% zwarte wolvezels

KOP:

- 100% zwarte haren (ook op de andere niet bewolde lichaamsdelen)

Geografisch gebied

Vlaanderen

<p>Systeem van identificatie</p>	<p>De schapen zijn geïdentificeerd bij middel van twee identieke plastic oormerken, één in ieder oor. De overheid erkent vier types van oormerken. Voor het merken van de dieren worden Couple 14 of Bouton oormerken gebruikt. Voor dieren die uitgevoerd worden én geboren zijn na 1 januari 2010 is een elektronisch oormerk (twee types zijn erkend) verplicht. Via deze oormerken krijgt ieder stamboekdier een uniek nummer. Elk oormerknummer is opgebouwd als volgt: BE + controlecijfer + 4 cijfers die voor stamboekfokkers het unieke stamboeklidnummer vormen + 4 cijfers die het diervolnummer vormen. Stamboekfokkers krijgen dus een uniek lidnummer toegewezen dat voor het stamboek gekoppeld is aan het beslagnummer.</p> <p>De geldige oormerktypes zijn terug te vinden op de website van DGZ en dienen daar besteld te worden.</p>
<p>Systeem voor registratie van afstamming</p>	<p>Kleine Herkauwers Vlaanderen v.z.w. gebruikt de stamboeksoftware en servers van de firma Falcoo-automatisering Brieversweg 79, 8340 Damme.</p> <p>In de databank worden voor ieder stamboekdier volgende gegevens bijgehouden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. het ras 2. het stamboeknummer 3. het sanitelnummer 4. het geslacht 5. de geboortedatum 6. de naam (facultatief) 7. de worpgrootte 8. de vader 9. de moeder 10. het aantal worpen geboren uit dit dier 11. het aantal lammeren geboren uit dit dier 12. de fokwaardeschatting voor worpgrootte en haar betrouwbaarheid 13. het OSE genotype indien bekend

14. de klasse waarin het dier geregistreerd is: geboorteboek of promotieklasse gebaseerd op de kleurslag (Witte Swifter, Blauwe Swifter, Dassenkop Swifter, Zwarte Swifter)
15. het (vermoedelijke) genotype voorkomend op het 'agouti-locus' ('vermoedelijk': het genotype valt niet altijd samen met het fenotype)
16. de code voor de koptekening en de code voor de vachtkleur bij de Blauwe Swifter (K1-4)(V0-4), Zwarte Swifter (K5) en Dassenkop Swifter (K6-7)(V5-6)
17. de fenotypische kleurslag (wit, blauw, dassenkop en zwart)
18. het genotype op het Myomaxlocus indien bekend
19. de sectie waarin het dier is geregistreerd: hoofdsectie of aanvullende sectie
20. de klasse waarin het dier geregistreerd is: geboorteboek of promotieklasse (Witte Swifter, Blauwe Swifter, Dassenkop Swifter, Zwarte Swifter)
21. de fokker
22. de eigenaar
23. datum van voorlopige keuring van ramblammeren (indien ze voor stamboekkeuring aangeboden worden)
24. de keuringsdatum van de stamboekkeuring op anderhalfjarige leeftijd indien die heeft plaats gevonden
25. de schofthoogte bij stamboekkeuring op anderhalfjarige leeftijd (verplicht voor rammen en ooien in de promotieklasse)
26. de lengte bij stamboekkeuring op anderhalfjarige leeftijd (verplicht voor rammen en ooien in de promotieklasse)
27. de borstdiepte bij stamboekkeuring op anderhalfjarige leeftijd (verplicht voor rammen en ooien in de promotieklasse)
28. de balk (scores tussen 70 en 100 voor kop, ontwikkeling, gespiering, evenredigheid, type, beenwerk, vacht en algemeen voorkomen) (verplicht voor rammen en ooien in de promotieklasse). Op vraag van de fokker kan een voorlopige balk voor ramblammeren worden opgenomen.

Zoötechnisch certificaten (stamboekdieren, sperma, eicellen en embryo's van stamboekdieren)

Aan de hand van bovenstaande gegevens wordt het zoötechnisch certificaat (Europees model vastgelegd in fokkerijverordening) digitaal samengesteld.

Systeem voor registratie:

- In de databank van KHV worden voor ieder dier bovenstaande diergegevens bijgehouden.
- Aangekochte dieren met officieel zoötechnisch certificaat uitgegeven door andere stamboekverenigingen (en indien buitenlandse dieren vergezeld van een geldig gezondheidscertificaat) worden ingeschreven in de databank van KHV met overname van de gegevens van de drie eerste generaties en verschijnen op de dierlijst van het importerende beslag.
- Met alle dieren geregistreerd in het geboorteboek kan gefokt worden. De nakomelingen van deze dieren worden opgenomen in het geboorteboek. Wegens het feit dat de ouders van deze nakomelingen ofwel **ooit** werden **afgekeurd** ofwel **nooit voor stamboekkeuring** werden **aangeboden** (dus geen keuring op zichtbare afwijkingen ten opzichte van de rasstandaard en zichtbare zoötechnische gebreken), kunnen deze nakomelingen nooit promoveren naar een hogere klasse. Zij blijven in het geboorteboek.
- Dieren die op initiatief van de eigenaar voor stamboekkeuring (uitgebreide of vereenvoudigde procedure) worden aangeboden, kunnen promoveren naar de promotieklasse. De stamboekkeuring gaat ongeacht de leeftijd steeds gepaard met een keuring op zoötechnische gebreken en met een beoordeling van het uiterlijk waarbij het dier dient te voldoen aan de kenmerken voorgeschreven door de rasstandaard.
- Met dieren uit de promotieclasses (Witte Swifter, Blauwe Swifter, Dassenkopswifter en Zwarte Swifter) van het Swifter Schaap kan worden gefokt. De nakomelingen worden opgenomen in het geboorteboek en komen in aanmerking om ten gepaste tijde voor stamboekkeuring te worden aangeboden en bij positieve keuring te promoveren tot de betreffende promotieklasse.
- Iedere fokker is vrij om zijn stamboekregistratie op papier door te geven dan wel via het online registratieprogramma (FALCOO KHV Vlaanderen) van het stamboek. De fokker krijgt toegang tot zijn diergegevens via een unieke login en individueel paswoord. Per fokkerij-jaar kan de fokker één geboortelijst aanmaken en via een vast sjabloon de worpen ingeven. Op de geboortelijst verschijnen alle ooiën van het beslag. Per fokooi geeft de fokker door:
 - de vader van de te registreren lammeren (te selecteren uit rammen die opgenomen zijn in de databank om fouten in de nummers te vermijden),
 - de manier waarop de dracht tot stand kwam:
 - natuurlijke bronst gevolgd door natuurlijke dekking,
 - hormonaal geïnduceerde bronst
 - gevolgd door natuurlijke dekking
 - kunstmatige inseminatie

	<ul style="list-style-type: none"> • embryotransplantatie <ul style="list-style-type: none"> ○ geboortedatum van de lammeren, ○ het aantal geboren lammeren, levend of doodgeboren, ○ het levensnummer van ieder levend lam, ○ het geslacht van ieder lam ○ het geboortegewicht van ieder lam (indien gewenst) • De fokker is zelf verantwoordelijk voor het correct doorgeven van de geboortegegevens van zijn lammeren. • Jaarlijks wordt steekproefsgewijs een afstammingscontrole uitgevoerd ter ondersteuning van de betrouwbaarheid van de doorgegeven geboortegegevens.
Selectie- en fokdoelstellingen	<p>Het Swifter schaap wordt gehouden voor verschillende doeleinden. Het is in eerste instantie een productie schaap dat geacht is veel lammeren te dragen en groot te brengen. In 2de instantie is het ook een vleesras. De vleeskwaliteit is goed en bevindt zich volgens de SEUROP-kwalificatie in de R-klasse. Voor de vet -en vleesbedekking kan de fokker op eigen initiatief testen op het Myomax gen. Dit gen vindt zijn oorsprong bij de Texelaar.</p> <p>Het fokdoel dat hierbij aansluit gaat uit van volgende streefdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een volwassen ooi werpt en zoogt probleemloos gemiddeld 2,5 lammeren per worp. • Een snelle groei van de lammeren, met een goede voederconversie is belangrijk. Hoe sneller slachtrijp, hoe hoger de opbrengst. Fokkers krijgen het advies hun lammeren te wegen om zodoende een zicht te krijgen op de melkgifte van de moeder en het groeipotentieel van de lammeren. <ul style="list-style-type: none"> • Groei: minimaal 250 gram/dag tot 185 dagen of jonger daarna wordt een groei van 170 gram/dag gehanteerd • De selectie richt zich op ooiën met goede moedereigenschappen, een hoge melkgifte en weinig uierproblemen. Fokkers krijgen het advies om via de groei van de lammeren de moedereigenschappen en de melkgifte van de moeders te monitoren. • Het Swifter Schaap lamt zonder hulp. Fokkers krijgen het advies om ooiën die uitzonderlijk toch aflamproblemen hebben uit te selecteren. • Genetische vooruitgang boeken in de richting van de selectiecriteria vraagt om een strenge selectie van de voor de fokkerij in te zetten vader- en moederdieren in de richting van de hier opgesomde selectiecriteria, zodat de ouderdieren die eigenschappen kunnen doorgeven aan hun nakomelingen. • De selectie streeft naar de mogelijkheid om jaarlingooiën te laten werpen met een gemiddelde worpgrootte van 2 lammeren en streeft naar een lange levensduur van de moederdieren (8 keer lammeren moet haalbaar zijn)

	<ul style="list-style-type: none"> • Het streven naar een optimale structuur van het karkas staat voorop (optimale vetbedekking en optimaal percentage tussenvezelvet (niet te droog en niet te vet)) => hoog slachtpercentage. • Bij stamboekopname wordt van alle jaarlingrammen de schofthoogte, de lengte en de borstdiepte geregistreerd. Deze cijfers zijn consulteerbaar voor iedere volwassen ram. Voor de ooien wordt de keuze aan de fokker gelaten of hij/zij bij stamboekopname deze gegevens wenst te laten opmeten. • De streefmaten voor 'ontwikkeling' zijn voor volwassen ooien: <ul style="list-style-type: none"> • een schofthoogte van 75 cm, een lengte van 88 cm, een borstdiepte van 38 cm en een gewicht van 70 - 90 kg • De streefmaten voor ontwikkeling voor volwassen rammen zijn: <ul style="list-style-type: none"> • een schofthoogte van 76 cm, een lengte van 90 cm, een borstdiepte van 42 cm en een gewicht van 100 - 120 kg • Een 1-jarige ram zou met een conditiescore van 3 (<i>voor conditiescore zie fig 1.in bijlage</i>), minimaal 80 kg moeten wegen • Stamboekfokkerij is ook exterieurfokkerij. De exterieurkeuring van alle rammen en van alle ooien gebeurt op anderhalfjarige leeftijd. Het stamboek hanteert twee systemen: een beperkte en een meer uitgebreide stamboekkeuring waarover meer onder de titel 'Systemen voor prestatieonderzoek'. • De gezondheid van de dieren is van groot belang binnen de stamboekfokkerij. Fokkers worden geadviseerd om enkel dieren in te zetten met een probleemloze gezondheid die een minimum aan diergeneeskundige zorg vereisen en die geen zoötechnische gebreken vertonen. Bijzondere aandacht gaat naar de soliditeit van het beenwerk. De score voor beenwerk binnen de balk is hiervoor een goede graadmeter. • Er wordt gestreefd naar dieren met een zachttaardig karakter met uitstekende moedereigenschappen. • Door het dubbel doel in dit ras wordt er gekeken naar de vruchtbaarheid en hierop geselecteerd. De vruchtbaarheid is belangrijk voor fokkers die de ooien gebruiken als slachtlam moederdier (veel lammeren met goede groei). De vleesproductie van de lammeren kan verhoogd worden door te kruisen met andere vleesrassen. Waarbij de moederdieren Swifters zijn met al hun raseigenschappen: vruchtbaarheid, rustig karakter, ruime grote dieren. • Het vermijden van een te hoge inteeltgraad: het door het stamboek ter beschikking gestelde fokprogramma bevat een module 'rammenadvies' waarbinnen de fokker de in de databank aanwezige rammen virtueel kan paren met de op het bedrijf aanwezige ooien. Het programma berekent de inteeltcoëfficiënt voor de ingevoerde paringen en geeft de fokker inzicht in de opbouw van de inteeltcoëfficiënt via de partiële inteeltcoëfficiënten per gemeenschappelijke voorouder. De fokker kan op die manier onverantwoord hoge inteeltcoëfficiënten bij de lammeren vermijden.

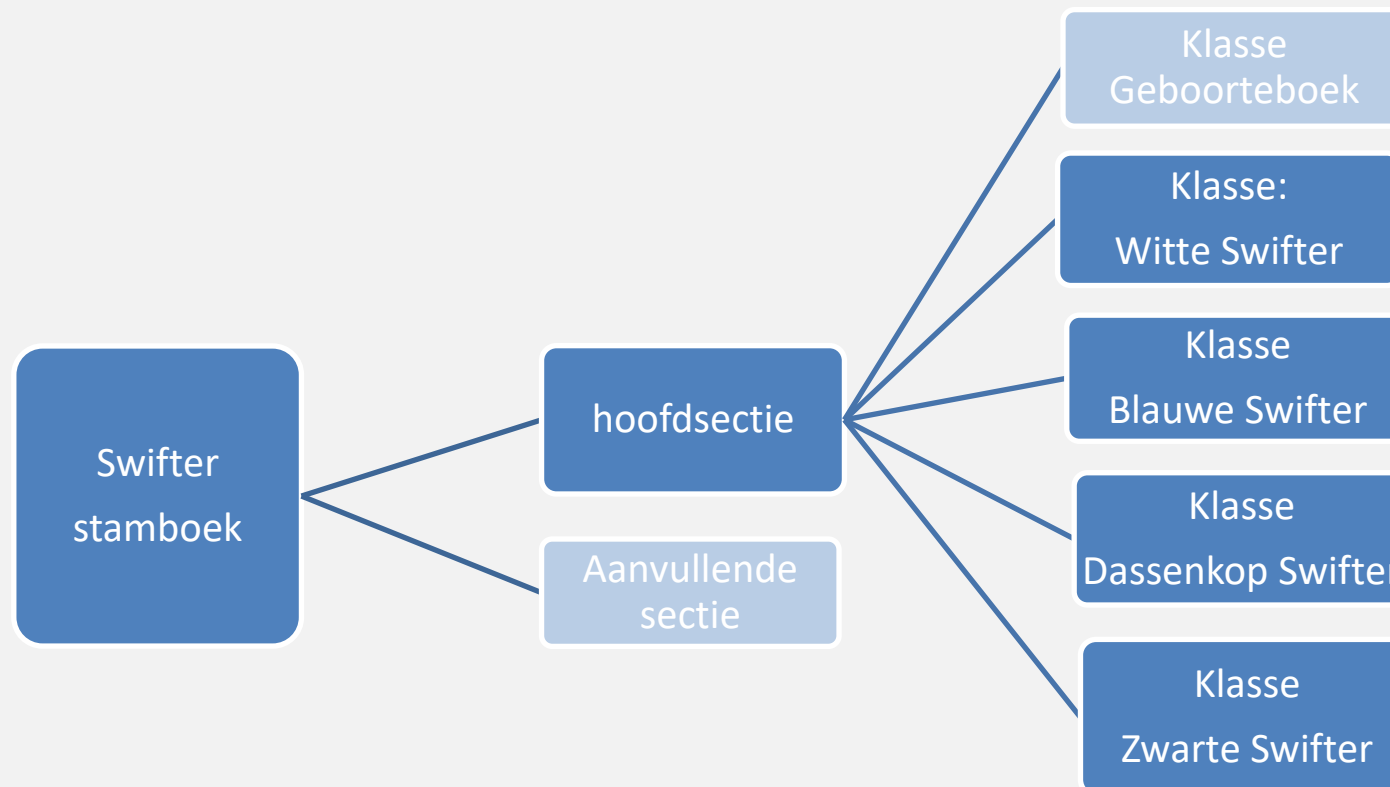
Systemen voor prestatieonderzoek

- **Alle rammen** die ingezet worden voor dekdienst dienen gekeurd te worden op uiterlijke gebreken en moeten voldoen aan de rasstandaard. De ramlammeren kunnen vrijwillig gewogen worden en moeten voldoen aan het gewicht vooropgesteld door de ram-gewicht-kaart. Ervan uitgaand dat de lammeren een conditie score 3 hebben volgens fig. 1.
- **De uitgebreide exterieurkeuring van alle rammen en ooien** gebeurt op anderhalfjarige leeftijd en bestaat uit het inschalen van de kwaliteiten van de aangeboden dieren op een schaal van 70 tot 100. Acht kenmerken worden beoordeeld volgens de criteria van de rasstandaard: kop, ontwikkeling, bespiering, evenredigheid, type, beenwerk, vacht en algemeen voorkomen. Het geheel van deze kenmerken noemt men de keuringsbalk. Het inschalen van het kenmerk ontwikkeling gebeurt computermatig op basis van een lineaire tabel waarin de som van de opgemeten schofthoogte + de lengte + de borstdiepte correspondeert met een bepaalde score voor het kenmerk ontwikkeling. Deze maten worden gemeten door een lid van een in deze materie opgeleid korps van stamboekkeurders. De score voor de zeven overige kenmerken wordt verkregen op basis van een subjectieve inschatting van de kenmerken door de stamboekcommissie.
De stamboekkeurders worden geselecteerd op basis van hun kennis van de dierkenmerken opgenomen binnen de rasstandaard en hun ervaring als fokker. Zij dienen minstens één keer om de twee jaar aan de opleiding voor stamboekkeurders deel te nemen.
De keuringsbalk is voor elk gekeurd dier consulteerbaar in de databank van het stamboek en wordt eveneens afgedrukt op het zoötechnisch certificaat. Deze data kunnen door de fokkers gebruikt worden om de selectie te maken van de toekomstige ouderdieren binnen hun fokkerij.
- **De lineaire keuring van de schofthoogte, de lengte en de borstdiepte** laten de fokker toe om deze data te gebruiken bij het veredelingswerk en aldus te selecteren op een betere ontwikkeling. Momenteel worden deze resultaten nog niet gebruikt voor het uitdraaien van fokwaardeschattingen voor ontwikkeling maar gezien de aanzienlijke erfelijkheidsgraden (gerapporteerd tussen 0.26 en 0.57 (2004, S. Janssens, W. Vandepitte)) kan de fokker makkelijk vooruitgang boeken door gebruik te maken van goed ontwikkelde ouderdieren.
- **De lineaire beoordeling voor staart, kruisligging, bout, ...** is terug te vinden in bijlage “voorstelling lineaire beoordeling”.
- **Het vrijwillig weegprogramma:** de stamboeksoftware biedt de fokker de mogelijkheid om het geboortegewicht, het 30-, 70- en 130-dagengewicht in te voeren in de databank en deze gegevens in de dierfiche bij te houden.

	<p>Ook op deze data worden nog geen fokwaardeschattingen berekend en is het aan de fokker om binnen zijn selectie zelf met deze data aan de slag te gaan. De opmerking betreffende de vrij hoge erfelijkheidsgraden is ook hier van toepassing.</p>
<p>Systemen voor genetische evaluatie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Steekproefsgewijs wordt jaarlijks een afstammingscontrole uitgevoerd. Daartoe wordt bij een aantal trio's (lam, vader en moeder) een bloedstaal afgenomen en een DNA-analyse uitgevoerd. Dieren waarvan blijkt dat een foutieve afstamming staat geregistreerd, worden uit het stamboek verwijderd, tenzij de fokker na DNA-analyse de biologische stamboek geregistreerde ouders kan bewijzen. • Fokkers verkeren in de mogelijkheid om op eigen kosten de OSE-status van hun dieren te laten bepalen en te laten registreren in de databank. Deze gegevens kunnen door de fokkers samen met de laboresultaten gebruikt worden als bewijsmateriaal voor het bekomen van het statuut niveau 1 van OSE-resistent bedrijf. • Fokkers kunnen ook op vrijwillige basis laten testen op de aanwezigheid van het Myomax gen en de afwezigheid van de blindfactor. Het genotype kan door het stamboek verder bijgehouden worden om door fokkers gebruikt te worden bij hun selectiewerk.

**Voorschriften voor
onderverdeling in
secties/klassen**

Structuur Swifter stamboek

Hoofdsectie

Swifter Schaap

Klassen

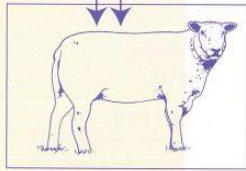
- Klasse: **Geboorteboek**: alle binnen het stamboek geboren dieren worden geregistreerd in het geboorteboek
- Klassen: **Witte Swifter, Blauwe Swifter, Dassenkop Swifter, Zwarte Swifter**: in één van deze vier klassen worden de Swifter schapen opgenomen die voldoen aan volgende voorwaarden:
 - geregistreerd zijn in het KHV geboorteboek

	<ul style="list-style-type: none"> • of geïmporteerd zijn als Swifter schaap uit een ander Europees Swifter stamboek • aangeboden voor stamboekkeuring en daarbij stamboekwaardig bevonden zijn (voldoen aan de rasstandaard en geen zoötechnische gebreken vertonen) • product zijn van een kruising tussen het Vlaamse schaap (stamboek geregistreerd) x Texelaar (stamboek geregistreerd) dat aangeboden wordt voor stamboekkeuring en daarbij stamboekwaardig bevonden wordt (voldoen aan de rasstandaard en geen zoötechnische gebreken vertonen). Dit om nieuwe bloedlijnen te creëren. • voor iedere Swifter wordt het genotype van het Agoutigen bijgehouden. Indien uit de kleur van de nakomelingen blijkt dat het geregistreerde genotype onjuist blijkt, dan wordt dit gewijzigd. Het genotype wordt vermeld op het zoötechnisch certificaat. <p>- Klasse: Witte Swifter: is de klasse bestemd voor de fenotypisch Witte Swifters (A^{wh}/A^{wh}) en (A^{wh}/A^x)(addendum rasstandaard)(A^x staat voor een van de drie kleurallelen blauw -dassenkop of zwart, indien precies bekend om welk allel het gaat dan wordt het correcte symbool gebruikt: A^{bl}, A^{rb}, a) .</p> <p>- Klasse: Blauwe Swifter: is de klasse bestemd voor de fenotypisch Blauwe Swifters (addendum rasstandaard) (het gaat hier om de genotypes A^{bl}/A^{bl} en A^{bl}/a)</p> <p>- Klasse: Dassenkop Swifter: in deze klasse bestemd voor de fenotypisch Dassenkop Swifters (addendum rasstandaard) (het gaat hier om de genotypes A^{rb}/A^{rb}, A^{rb}/a en A^{rb}/A^{bl})</p> <p>- Klasse: Zwarte Swifter: is de klasse bestemd voor de fenotypisch Zwarte Swifters (addendum rasstandaard) (het gaat hier om het genotype a/a).</p>
<p>Aanvullende secties</p>	<p>Ooien die niet in aanmerking komen voor inschrijving in de hoofdsectie van het Swifter stamboek en die wel reglementair geïdentificeerd zijn en bij stamboekkeuring blijken te voldoen aan de eigenschappen en de minimale prestatievereisten van de Swifter zoals beschreven in het fokprogramma van de Swifter kunnen worden opgenomen in de aanvullende sectie van het Swifter stamboek.</p> <p>Op verzoek van de fokkers neemt het Swifter stamboek de ooien die in de aanvullende sectie van het Swifter stamboek zijn geregistreerd, op in de hoofdsectie (klasse geboorteboek) van dit stamboek mits zij voldoen aan de volgende voorwaarden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. het vrouwelijk dier dat in aanmerking komt om te worden opgenomen in de hoofdsectie (klasse geboorteboek) stamt in vrouwelijke lijn af van een moeder en een grootmoeder die zijn opgenomen in de aanvullende sectie van het Swifter stamboek

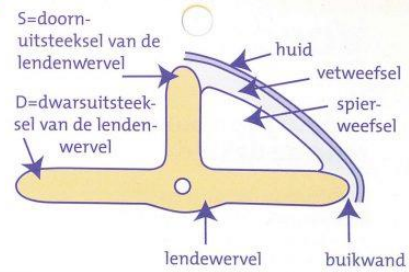
	<p>2. het vrouwelijk dier stamt af van een vader en beide grootvaders die zijn ingeschreven in de hoofdsectie van een Swifter stamboek. Bovendien wordt de eerste generatie nakomelingen die afstammen van dergelijk vrouwelijk dier en een mannelijk raszuiver fokdier dat is ingeschreven in de hoofdsectie van het stamboek van hetzelfde ras ook beschouwd als raszuivere fokdieren en worden opgenomen in de hoofdsectie (klasse geboorteboek) van het Swifter stamboek.</p> <p>Eens opgenomen in het geboorteboek kan het dier voor stamboekkeuring aangeboden worden en desgevallend promoveren naar de met het kleurpatroon overeenkomstige promotieklasse.</p>
Zullen vermeld worden op het zoötechnische certificaat:	
resultaten prestatie-onderzoek	<p>Alle dieren dienen op anderhalfjarige leeftijd door de fokker te worden aangeboden voor de uitgebreide stamboekkeuring. Naast de keuringsbalk (scores tussen 70 en 100 voor kop, ontwikkeling, bespiering, evenredigheid, type, beenwerk, vacht en algemeen voorkomen) wordt van deze dieren bij stamboekkeuring ook de schofthoogte, de lengte en de borstdiepte opgemeten. Deze drie maten worden samen met de keuringsbalk vermeld op het zoötechnisch certificaat.</p>
genetische defecten	<p>Volgende zoötechnische gebreken maken de promotie van een dier van het geboorteboek of van de aanvullende sectie naar een hogere klasse van de hoofdsectie onmogelijk, de aanwezigheid van de afwijking wordt vermeld op het zoötechnisch certificaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Varkensbek: een te korte onderkaak maakt de promotie van het geboorteboek naar een hogere klasse onmogelijk • Snoeksbek: een te korte bovenkaak maakt de promotie van het geboorteboek naar de promotieklasse onmogelijk • Cryptorchidie (unilateraal en bilateraal): één of twee niet ingedaalde teelballen bij de ram maken de promotie van het geboorteboek naar de promotieklasse onmogelijk • Microphtalmie: de afwezigheid van de ogen of de aanwezigheid van zeer kleine ogen leidt tot uitsluiting uit het stamboek van de lijders (blinde lammeren) en van de dragers (ouders). <p>Deze opsomming is niet limitatief. Andere hier niet vermelde afwijkingen kunnen ook relevant zijn om promotie naar een hogere klasse te weigeren.</p>
genetische bijzonderheden	<ul style="list-style-type: none"> • Fokkers verkeren in de mogelijkheid om op eigen kosten de OSE-status van hun dieren te laten bepalen en te laten registreren in de databank. Deze gegevens kunnen door de fokkers samen met de laboresultaten gebruikt

	<p>worden als bewijsmateriaal voor het bekomen van het statuut niveau 1 van OSE-resistent bedrijf. De OSE-status van dieren wordt indien bekend opgenomen in het zoötechnisch certificaat.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fokkers kunnen ook op vrijwillige basis dieren laten testen op de aanwezigheid van het Myomax gen en de afwezigheid van de blindfactor. Het genotype kan door het stamboek verder bijgehouden worden om door fokkers gebruikt te worden bij hun selectiewerk. Het Myomaxgen kan immers een substantiële bijdrage leveren om de karkaskwaliteit en vleesbedekking te verhogen.
<p>Uitbesteding van technische activiteiten:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Met de provinciale verenigingen van fokkers van vleeschapen wordt een overeenkomst gemaakt rond de organisatie van de stamboekkeuringen. • Om fokkers toe te laten te selecteren op worpgrootte wordt door de afdeling 'Dier en Mens' van het departement 'Biosystemen' van de Katholieke Universiteit Leuven, uitgaande van de in de databank van de KHV geregistreerde worpen, een fokwaardeschatting gemaakt voor de worpgrootte voor alle actieve dieren in de databank van het stamboek. Daartoe is tussen KHV v.z.w. en de KU-Leuven een overeenkomst afgesloten die de continuïteit moet verzekeren van de bestaande fokwaardeschattingen voor worpgrootte voor KHV vzw en voor het uitvoeren van onderzoeken ter verbetering van de bestaande procedures van fokwaardeschattingen. • In samenspraak tussen KHV v.z.w. en de hierboven vermelde instantie van de KU-Leuven wordt jaarlijks innoverend onderzoek opgezet dat de schapenfokker ten goede komt (inteelcoëfficiënten in bedreigde rassen, wormweerstand, fokwaardeschattingen, ...)

conditiescoren

Plaats van conditiebepaling

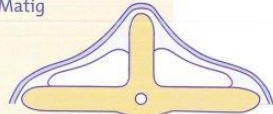

Een conditiescore van 1:
Slecht

Lendengebied
punten van D zichtbaar en scherp voelbaar; geen vet.

Staartwortelgebied
S zichtbaar, vrij scherp en goed voelbaar; geen vet, diepe holte.

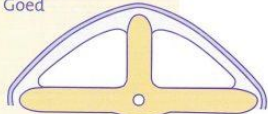
Een conditiescore van 2:
Matig

Lendengebied
punten van D voelbaar, wat afgerond; S voelbaar.

Staartwortelgebied
S nog voelbaar, iets vet; holte naast staartwortel.

Een conditiescore van 3:
Goed

Lendengebied
D voelbaar bij druk; gebied tussen de wervels raakt gevuld.

Staartwortelgebied
Vet voelbaar, holte meer gevuld.

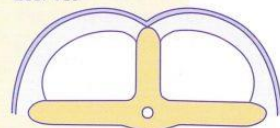
Een conditiescore van 4:
Vet

Lendengebied
D niet meer voelbaar; geheel opgevuld; S niet voelbaar.

Staartwortelgebied
Duidelijke vetafzetting, zachte kussens in de holte.

Een conditiescore van 5:
Zeer vet

Lendengebied
Punten van D sterk vervet; geen overgang tussen wervels.

Staartwortelgebied
Staartwortel in vet ingebed.

fig 1.